

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de Sacramentis in genere, de Baptismo, de Confirmatione, de
Eucharistia, de Pœnitentia, de Extrema-Vnctione, de Ordine & de
Matrimonio

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniae Agrippinae, 1671

§. III. Solvuntur objectiones,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77185](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77185)

multos annos in azymis consecrare coegerunt; ut A enim patet ex decretis Leonis IX. & Pn V. jam re-
latis, non potest Sacerdos Græcus, transiens per
loca Latinorum, aut in aliis aliquandiu degens, cog-
niad servandis ritibus Ecclesiæ Latinæ, cum non sit
pars illius, sed ad Ecclesiā Græcam simpliciter
pertineat.

Quæres, an instante morte, & obligatione su-
mendendi vel ministrandi Eucharistiæ sacramentum,
vel ad suppleendum sacrificium, liceat Latino in
fermentato, vel Græco in azymo consecrare?

Respondeo in primo casu non licere, quia cum
realis & sacramentalis huius sacramenti susceptio,
non sit necessaria necessitate mediæ, sed præcepti,
non obligat nisi cum debitis circumstantiis, in qui-
bus potissima est materia ab Ecclesiā præcepta, si-
corne liceret in eo casu sacram facere, cum vesti-
bus non factis, aut non jejuno. In secundo tamen
casu id licitum esset, imò ad id teneretur Sacerdos;
quia majus præceptum est integritas sacrificii, cum
sit divinum, quàm determinatio materiæ, quæ est
humanum.

§. III.

Solvuntur objectiones.

Obijcies primò contra primam conclusionem:
Frumentum est univocum ad omnes frumen-
tispecies, quæ sunt triticum, siligo, far, spelta, &
hordeum: Ergo & panis ex quocunque ex his granis
confectus, erit univocè & propriè panis, & per
consequens materia sufficiens Eucharistiæ, sicut
quia omne vinum de vite est univocum, quodli-
bet sufficit.

Confirmatur ex Cajetano: Sanguis ex diversis
cibis generatus est ejusdem speciei: Ergo & panis
ex diversis granis confectus.

Ad objectionem respondeo quòd licet frumen-
tum sit univocum physice ad omne frumenti spe-
cies, non est tamen univocum moraliter, eò quòd
pro pane usuali veniat solus panis triticus. Dispar
est ratio de vino, quia quodlibet vinum de vite,
etiam moraliter, & in ordine ad humanum usum,
est univocè vinum.

Ad Confirmationem, concessio Antecedente,
nego consequentiam & paritatem: sanguis enim
generatur ex cibis, ut ex termino à quo, panis verò
ex granis ut materia ex qua inexistente & compo-
nente, idè quæ licet ex cibis diversæ speciei, non ef-
ficiatur diversus specie sanguis, grana tamen diver-
sæ speciei, diversi in speciei panem efficiunt.

Obijcies secundò: Materia Eucharistiæ est ve-
rus panis: Sed panis azymus non est verus panis:
Ergo non est materia sufficiens Eucharistiæ. Ma-
jor patet, Minor probatur. Vox græca unde no-
men *ἄζυμος* derivatur, significat elevare seu attol-
lere: Sed massa farinæ non attollitur, nisi vi fer-
menti: Ergo solus panis fermentatus est verus
panis, non verò azymus.

Respondeo etiam apud Græcos nomen *ἄζυμος*
licet deriveur à verbo quod significat attollere,
æque tamen dici de pane azymo ac de fermenta-
to: Lucæ enim 24. ubi legimus, *Cognoverunt eum
in fractione panis*, habetur nomen *ἄζυμος*, quod
ibi non potest significare panem fermentatum;
quandoquidem non durante Paschali tempore;
per septem dies non poterat reperiri fermentum
in domibus Judæorum, ut ex 12. & 13. capite
Exodici constat.

Contra secundam partem ejusdem conclusionis 24.
objiciunt Græci Schismatici, Christum in pane
fermentato hoc sacramentum confecisse, quod pro-
bant, quia illud instruit die seu luna 13. mensis pri-
mi, in qua Judæi non utebantur azymis sed fer-
mentatis panibus. Sed huic objectioni abundè sa-
tisfecimus disputatione præcedenti, ubi variis Scri-
pturæ & SS. Patrum testimoniis demonstravimus,
Christum luna tantum 14. ad vespertam, cenam
Paschalem cum Apostolis celebrasse, & Eucharis-
tiæ sacramentum instruisse. Adde quod, quan-
vis daretur Christum, Agnum Paschalem die 13.
comedisse, consequens tamen non est, ipsum in
cenā ultimā fermentato usum fuisse, sed azymo;
quia (ut suprà dicebamus) sicut Agni Paschalis
immolationem & esum observare voluit, ita & to-
tum ejus ritum in lege præscriptum, qui inter alia
habet ut cum azymis & lactucis agrestibus come-
debatur, credendum est ipsum observare voluisse.

Obijcies ultimò: Panis fermentatus est aptior
ad cibandum hominem, idè quæ magis usualis
& communis: Ergo convenientior est ad confi-
ciendum sacramentum Eucharistiæ, quàm panis
azymus.

Sed nego consequentiam, quamvis enim fer-
mentatus sit magis utilis, & aptior ad cibandum, 22.
azymus tamen aptior est ad usum hujus sacramen-
ti: Quia ut ait S. Thomas hic art. 4. in corp. *magis
competit sinceritati fidelium, quæ requiritur ad u-
sum hujus sacramenti: secundum illud 1. Corinth. 5.
Pascha nostrum immolatus est Christus, itaque epule-
mur in azymis sinceritatis & veritatis.*

ARTICULUS II.

An solum vinum de vite sit materia
calicis?

Non defuerunt Hæretici qui materiam remo-
tam sanguinis dixerunt esse aquam, qui pro-
pterea Aquarii dicti sunt; alii lac, ut refertur in
Concilio Bracharensi 3. alii mel. Cerrum tamen de
fide est, solum vinum esse materiam calicis, subin-
deque in nullo alio liquore distinguæ speciei à vino,
validam esse consecrationem, ut definit Florenti-
num, & confirmat traditio Ecclesiæ ab Apostolis
ad hæc usque tempora. Hujusque optima congru-
entia est, quia cum hoc sacramentum sit institutum
per modum convivii, non potuit sub convenienti-
ori materia instrui, quàm panis & vinum; quia sicut
hæc sunt cibus & potus corporis, ita sacramenta
sub eorum speciebus instituta, sunt cibus & potus
animæ.

Quod verò solum vinum vitis, propriè sit hu-
jus sacramenti materia, definit idem Florentinum
in decreto Eugenii, probatque D. Thomas hic art.
5. Primò quia Christus peracta hujus sacramenti
institutione, dixit Matth. 26. *Non bibam amodo
de hoc genimine vitis*, Ubi ly hoc designat materiam
quæ erat in illo calice: Ergo erat vinum de vite:
Secundò quia solum vinum de vite propriè & sim-
plicitèr dicitur vinum, sicut solum oleum de olivis,
propriè & simplicitèr vocatur oleum. Tertiò,
quia vinum vitis magis convenit effectui hujus sa-
cramenti, qui est spiritualis læticia, de illo enim dici-
tur Psal. 103. *Vinum lætificat cor hominis.*

Hinc colligitur primò eodem S. Doctore 24.
ibidem